

De kwedelmessenen en leuterboksems bij de provincie

Groningse wandelganger

Door Lilian Vinther

GRONINGEN – U weet wat een *kwaalmlaam* is? Volgens het onlangs verschenen Groninger woordenboekje is dat een 'persoon die praat er onbegrepen zaken'. Wat zou het leuk zijn als provinciale politici elkaar eens niet in de gebruikelijke bewoordingen bestreden, maar in Gronings. Dat maakt de boel een stuk levender, zei streektaalfunctionaris Siemon Reker t pretoogjes bij de presentatie van het zakordenboek. Tot nu toe heeft niemand van de statenleden en gedeputeerden die uitdaging aangenomen, en daarom doen we dat hier dan maar.

Door Lilian Vinther

Besleidend voor de dames en heren aan het Martiniaterkhuys (maar niet alleen voor hen) heeft Reker in het Nederlands-Groningse deel van het woordenboekje een lijst van ettelijke pagina's opgenomen met daarin minder vleeiende omschrijvingen van personen. Scheldwoorden dus eigenlijk, maar dan wel heel leuke. Want Reker heeft ge-

lijk.

Vergelijk maar eens: „Meneer de voorzitter, de vorige spreker is er mijns inziens niet in geslaagd zich volledig in de materie in te werken, waardoor hij zowel bij hoofd- als bijzaken enkele cruciale punten over het hoofd ziet en foutieve gevolgtrekkingen maakt”. Of: „Meneer de voorzitter, de vorige spreker is een *kwaalmlaampe*”. Dat laatste is toch veel leuker?

Bovendien is het Gronings een stuk korter. Want praten, daar kunnen ze wat van in de statenzaal. De provinciale politici zijn vrijwel allemaal *kwedelmessenen* en *leuterboksems* (praatgrage personen). De taak van een statenlid bestaat uit het bijwonen van urenlange vergaderingen. Luisteren naar de uitvoerige betogen van anderen en zelf ook minstens zo uitgebreid een duut in het zakje doen.

Vooraf in de commissie welzijnszaken loopt het vaak de spuigaten uit. Daarom hebben de drie grote fracties van PvdA, CDA en VVD nu voorgesteld een spreektijdregeling in te voeren voor die commissie. Iedere fractie, of het nu een grote of een kleine is, krijgt per dagdeel in totaal 15 minuten spreektijd, dus voor alle onderwerpen samen. Wie daar overheen gaat, wordt onverbiddelijk afgekapt door de voorzitter. En de gedeputeerden krijgen gezamenlijk hoogstens

de helft van de spreektijd van alle fracties toebedeeld.

Die spreektijdverkorting is nog niet ingevoerd. Toch klokte commissievoorzitter Ben Buurke bij wijze van test tijdens de vergadering van deze week nauwkeurig alle sprekers. De grootste boosdoeners bleken de gedeputeerden. Jaap van Dijk (onder meer volksgezondheid) was veruit de ergste *revelkoar*. Hij had ruim 43 minuten nodig voor de beantwoording van de vragen, die de statenleden aan hem hadden gesteld in gezamenlijk 36 en een halve minuut. Terwijl hij maar de helft, dus goed 18 minuten, zou hebben mogen volpraten.

Ook Gerard Beukema (onder meer cultuur) ging over de schreef, al bleek hij iets minder een *teutje*. De vragen van de statenleden namen 18 minuten in beslag; Beukema deed een halve minuut langer over de beantwoording.

Herman Vos (alle overige welzijnszaken) deed het heel netjes. De commissie had voor hem samen 128 minuten aan vragen, en de beantwoording van Vos kostte keurig niet meer dan ruim 66 minuten. Dat was overigens niet de verdienste van Vos zelf. Buurke schoof hem voortdurend briefjes toe met de vermelding hoeveel minuten hij nog over had.

Bij de statenleden was Koojsje van Doesen

(D66) koploopster met in totaal 54 minuten spreektijd, gevolgd door Hans Boer (PSP) met 35 minuten. Daarentegen praatte Annegees Schleurholts (VVD) slechts 4 en een halve minuut vol, en H. de Roos (GPV) hield het zelfs op 4 minuten.

Van Doesen en Boer dus maar meteen, samen met de gedeputeerden, in het vakje stoppen van de onvervalste *reudelpotten*? Natuurlijk gaat het in de politiek niet alleen om hoe lang je praat, maar wát je zegt. En het is soms ingewikkelder om uit te leggen waarom je tegen iets bent, dan wanneer je vóór bent. Een *jonnevoet* heeft weinig tijd nodig.

Vandaar dat de meeste kleine fracties, die geen van alle in het college van gedeputeerde staten vertegenwoordigd zijn, tegenstander zijn van de spreektijdregeling. Ze voelen zich beknot in een vrije gedachtenwisseling en meningsvorming voor het nemen van goed onderbouwde besluiten. De kleintjes vinden dat zij al een informatie-achterstand hebben ten opzichte van de drie grote fracties, die wél in het college zijn opgenomen. Meer zelf-discipline zou geen kwaad kunnen, geven ze wel toe.

Trouwens, om de minuten van al die sprekers goed bij te houden moet je wel een behoorlijke *schietvernien* zijn.

Wkt 8.10.88